

Tieteellisiin tai opetustarkoituksiin käytettävien eläinten suojelun neuvottelukunnan kokous 8, 3/2020

PÖYTÄKIRJA

Aika 2.9.2020 klo 12:30 – 15:30
Paikka Etelä-Suomen aluehallintovirasto (ESAVI), Teams-kokous

Jäsenet ja (varajäsenet)

Outi Vainio, puheenjohtaja, Helsingin yliopisto
(**Eero Lehtonen**, varapuheenjohtaja, Helsingin yliopisto, emeritus)

Raimo Tuominen, Helsingin yliopisto: tieteellinen tutkimus ja opetus
(**Petra Sipilä**, Turun yliopisto)

Esa Hohtola, Oulun yliopisto, emeritus: tieteellinen tutkimus ja opetus
(Joni Mäki, Oulun yliopisto)

Kristiina Haasio, Orion Oyj, emerita: teollisuus
(**Jukka Puoliväli**, Charles River DRS Finland)

Emrah Yatkin, Turun yliopisto: eläinten hoito ja eläimille tehtävät toimenpiteet
(**Niina Kemppinen**, Helsingin yliopisto)

Anna Meller, Helsingin yliopisto: eläinlääketieteellinen asiantuntemus
(**Lasse Saloranta**, Orion Oyj)

Heidi Kivekäs, Animalia ry: vapaaehtoinen eläinsuojelutyö
(Maria Lindqvist, Suomen eläinsuojeluyhdistysten liitto ry)

Tuula Heinonen, FICAM: vaihtoehtoiset menetelmät
(**Tiina Palomäki**, Fimea)

Matti Viluksela, Itä-Suomen yliopisto: vaihtoehtoiset menetelmät
(Teija Oinonen, Orion Oyj)

Hanna-Marja Voipio, Oulun yliopisto: eläinten hyvinvointia koskeva tutkimus
(**Satu Mering**, Experimentica Oy)

Paula Hirsjärvi: eläinten pidon etiikka tai yhteiskuntatieteellinen tutkimus
(Saara Reiman)

Tapani Parviainen, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI
(**Eila Kaliste**, Etelä-Suomen aluehallintovirasto)

Tuomas Parkkari, Opetus- ja kulttuuriministeriö
Sami Niinimäki, Opetus- ja kulttuuriministeriö

Tiina Pullola, pysyvä asiantuntija, Maa- ja metsätalousministeriö

Satu Raussi, Eläinten hyvinvointikeskus
Tiina Kauppinen, Eläinten hyvinvointikeskus

Saara Kupsala, Ruokavirasto

Eila Kaliste, sihteeri, Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI

Jakelu Neuvottelukunta, Eläinten hyvinvointikeskus

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Osallistujana mukana juuri nimitetty eläinsuojeluasiamies Saara Kupsala, joka pääsi liittymään kokoukseen kohdan 5 aikana.

2 Edellisen pöytäkirjan hyväksyminen

Pöytäkirja on ollut kommentoitavana TOKES-työtilassa. Hyväksyttiin.

3 Ministeriön terveiset

Tiina Pullola kertoi: EU:n komission puolelta ei ole asioita ollut. Jäsenmaiden yhteispisteiden kokous keväällä peruuntui Covid-19:n takia, seuraava on kalenteroitu marraskuulle.

Kansallisen lain muutosesitys tuli lausuntokierroksella 24 lausuntoa, jotka on pyritty ottamaan huomioon. Lausunnot olivat pääosin myönteisiä ja erityisesti kiiteltiin lintujen ja matelijoiden sikiöiden ottamista lain soveltamisalaan, jolle on asetettu vuoden siirtymäaika (voimaan 2022 alusta lähtien). Laitosten varautumissuunnitelmapykälää on tarkennettu. Laki on juuri menossa eduskuntaan ja tulossa voimaan 2021 alusta yhdessä asetuksen kanssa.

Eläinten hyvinvointilaki on valmistelussa edellisen esityksen pohjalta ja menee eduskuntaan 2021.

4 Hallituksen esitys koe-eläinlain ja asetuksen muuttamisesta

Katso edellinen kohta. Esitys tuli lausuntokierrokselle huhtikuun alussa ja muutokset ovat valtaosin teknisiä, EU-komission 2010/63/EU-direktiivin täytäntöönpanon tarkastuksesta johtuvia. Edellinen kokous käsitteli TOKES:n lausunnon esitykseen.

5 3R-periaatteen edistäminen

Kuultiin konsortion perustamisen tilanne ja muut ajankohtaiset asiat: konsortion järjestämistapaamisia siirtynyt myöhemmäksi koronatilanteen vuoksi. Replacement-tapaaminen on syksyn kuluessa, mikäli korona-tilanne sen sallii. Kotisivujen sisältö on suunniteltu ja sivujen suunnittelijaa haetaan. Koe-eläinalan pätevyiden hankintaan tarkoitettut LAS Digi-kurssimoduulit ovat työn alla ja ensimmäinen näistä pilotoidaan syksyn aikana.

Koulutusten järjestäminen on myös lykkääntynyt. Ryhmä ehdottaa osallistumista Karolinska Instituutin järjestämään LAS-CPD-webinaarisarjaan, jonka kustannus on syksyn osalta 1500 euroa mahdollistaen 50 osallistujaa. Sarja on tarkoitettu koe-eläintieteen asiantuntijoiden ja tutkijoiden jatkokoulutukseksi ja se jatkuu tulevanakin vuonna. Teemat sopivat myös hankelupa-lautakunnan ja TOKES:in jäsenille. Ministeriölle sopii osallistuminen kustannusten puolesta ja maksaminen tapahtuu FICAMin kautta. Todettiin korona-tilanteen vahvistaneen huomattavasti digitaalisten opiskelumuotojen käyttöön ottoa ja harmonisointia myös koe-eläinkurssien suhteen.

6 Saara Kupsalan esittäytyminen

Saara on juuri aloittanut eläinsuojeluasiamiehenä. Hän tutkimustaustansa on yhteiskuntatieteellinen eläintutkimus. Saara osallistuu kaikkien eläinten hyvinvoinnin neuvottelukuntien työskentelyyn. Eläinsuojeluasiamiehen tavoitteena on edistää

eläinten hyvinvointia keskustelemalla ja muilla keinoin, esimerkiksi vaikuttamalla lainsäädännön sisältöön. Hänen mielestään kaikki kannanotot täytyy pohjautua tutkittuun tietoon ja toivoo tiivistä yhteistyötä tutkijoiden kanssa.

7 EU-komission osoittama tehtävä hankelupien harmonisoimiseksi

EU:n kansallisten komiteoiden tehtävänä on hankelupien harmonisointi, 3R-periaatteiden edistäminen sekä hyvinvointiryhmien toiminnan tukeminen. EU-komission tärkeimpänä tavoitteena tällä hetkellä on edistää hankelupahakemusten käsittelyn yhtenäisyyttä ja komissio on osoittanut tehtävän kansallisille komiteoille.

Hankelupalautakunta keskusteli hankelupaprosessin kehittämiskohteista kokouksessaan 27.2.2020, jolloin päätettiin uudistaa hakemuslomake ja julkaista suosituksia ja hyviä käytäntöjä. Korona-virustilanne hidasti suunnitelmien toteuttamista. Työ on aloitettu ja se jatkuu syksyn aikana. Toiveita ja ehdotuksia voi ilmoittaa esittelijöille.

8 Videoesitysten tilanne

TOKES-videot on julkaistu:

<https://www.youtube.com/channel/UC8cxoVlrCbQwDRBDs7JtdOw/videos>

Tiina Kauppinen teki niistä myös lyhyen blogikoosteen

<https://www.elaintieto.fi/blogi/elainkokeista-halutaan-eroon/>.

Videoiden katselukertoja on 2.9.2020 mennessä ollut:

Miksi eläinkokeita tehdään? 81 katselukertaa

Mitä tarkoittaa 3R? 46

Koe-eläinten suojelun neuvottelukunta 42

Eläinkokeettomat menetelmät 56

Anna Meller lupasi tehdä toivotun koe-eläinlääkärin tehtävistä kertovan videon hyvinvointikeskuksen tuella. TOKESin eläinlääkärit valmistelevat yhdessä käsikirjoituksen ja video kuvataan joulukuun aikana. Myös eläinasiajärjestöt tuottavat videon.

9 Hyönteiset koe-eläiminä

TOKES on aiemmin päättänyt tutustua ja mahdollisesti ohjeistaa hyönteisten käyttöä tutkimuksessa. Aiemmin hyönteisillä tehtävää tutkimusta esittelivät Tampereen yliopiston ja (banaanikärpäset) ja LUKEn (hyönteiset ruokana) edustajat. LUKE ehdotti konsortion perustamista hankkeelle, jossa mukana voisi olla ainakin TOKES ja Eläinten hyvinvointikeskus.

Puheenjohtaja totesi kokouksessa 5.5.2020 hyönteisten olevan myös tuotantoeläinten neuvottelukunnalle sopiva teema ja neuvottelukunnat voisivat tehdä yhteistyötä asian edistämiseksi. Tuotantoeläinten hyvinvoinnin neuvottelukunta käsitteli asiaa 4.6.2020 ja suhtautui asiaan ja yhteistyöehdotukseen myönteisesti. Neuvottelukunta on kutsunut tulevaan kokoukseensa asiantuntijoiksi hyönteistuotannon asiantuntijoita Luonnonvarakeskuksesta.

10 Muut asiat

Puheenjohtaja ehdotti podcastien tekemistä sopivista aiheista.

11 Tiedoksi

11.1 Direktiiviä on muutettu (asetus EU 2019/1010, jonka mukaan muutettu direktiivi löytyy [komission sivuilta](#)). Yleistajuiset tiivistelmät ja takautuvat arvioinnit julkaistaan EU komission järjestelmässä 2021 alkaen ja tiedot kerätään uusilla lomakkeilla. Komissio on jakanut **päivitetyn toimeenpanopäätöksen** (raportointi: tilastot ja 5-vuotistiedot).

Aiemmin komissio on julkaissut [EU:n implementointiraportin COM\(2020\)15 final](#) sekä ensimmäiset direktiivin mukaiset [vuosilastot 2015-2017](#) eläinten käytöstä.

ESAVI valmistelee uusien hankkeiden yleistajuinen tiivistelmä ja takautuva arviointi - lomakkeiden käyttöönottoa 2021 alusta. Vuoden 2021 tietojen keruussa (julkaistaan 2022) on otettava huomioon tehdyt muutokset.

11.2 Muut neuvottelukunnat – julkaistua:

Sveriges 3R-Center:

<http://djur.jordbruksverket.se/4.48fc962e15ea0a5b2c2a147b.html>

Guide för märkning av fisk
Arbetet med 3R på svenska myndigheter
ja muuta

Netherlands National Committee <https://english.ncadierproevenbeleid.nl/latest>

NCad advocates careful weighting of methods for identification and genetic characterization
Careful use of fetal calf serum, for reliable research results and taking into account

Danish 3R-Center: <https://en.3rcenter.dk/>

The Danish 3R-Center thinks that a broader understanding of the concept of Replacement of experiments on animals is needed <https://en.3rcenter.dk/the-3rs/the-concept-of-replacement/>

12 Seuraavat kokoukset

4.11.2020 klo 12.30 – 15.30. Virustilanteen mukaan joko etänä tai paikan päällä.

13 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.40.